

Phát triển du lịch tỉnh Khánh Hòa theo hướng bền vững

LAI TIẾN DĨNH*

Khánh Hòa là một trong những tỉnh giàu tiềm năng du lịch với điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội hết sức thuận lợi. Những năm qua, Khánh Hòa đã thu hút được nhiều khách du lịch góp phần phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Tuy nhiên, hiện nay du lịch Khánh Hòa còn có những hạn chế, đó là công tác quản lý nhà nước đối với một số hoạt động kinh doanh dịch vụ du lịch, hoạt động hướng dẫn du lịch, kết cấu hạ tầng phục vụ du lịch còn bất cập. Để phát triển du lịch tỉnh Khánh Hòa theo hướng bền vững, thời gian tới, cần thực hiện nhiều giải pháp đồng bộ.

THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH TỈNH KHÁNH HÒA

Khánh Hòa là một trong những tỉnh giàu tiềm năng du lịch trong cả nước với điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội hết sức thuận lợi. Với bờ biển dài, nhiều vịnh, đảo và bãi tắm lý tưởng, khí hậu ôn hoà, ít khắc nghiệt, nên Khánh Hòa có nhiều điều kiện để phát triển các hoạt động du lịch quanh năm. Những năm qua, Cảng Nha Trang chuyển đổi công năng thành Cảng hành khách và tổ hợp dịch vụ để phát triển dịch vụ du lịch cùng với Cảng Cam Ranh, Sân bay quốc tế Cam Ranh đã tạo điều kiện phát triển ngành du lịch của Tỉnh. Khánh Hòa lại nằm trên trục giao thông có đường sắt, đường bộ nên có nhiều điều kiện thuận lợi hơn trong thu hút khách du lịch trong và ngoài nước.

Đặc biệt, thời gian qua, nhiều dự án lớn về đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng trên địa bàn tỉnh Khánh Hòa, như: Nhà ga hành khách quốc tế Sân bay quốc tế Cam Ranh; các dự án giao thông, hạ tầng quan trọng ở Nha Trang, Cam Lâm, Cam Ranh, Ninh Hòa... sẽ hoàn thiện và đi vào hoạt động. Thêm vào đó, nhiều dự án lưu trú, mua sắm cao cấp, khu vui chơi giải trí... của các

doanh nghiệp cũng sẽ đưa vào phục vụ người dân và du khách. Điều này sẽ góp phần thúc đẩy sự tăng trưởng về lượng khách và doanh thu du lịch, đặc biệt là khách quốc tế.

Bên cạnh đó, Khánh Hòa có hệ thống du lịch đa dạng, hiện đại, gồm các khu du lịch biển (Vinperland - Bãi Trũ, Hòn Tằm, Hòn Tre, Trí Nguyên, Hòn Chồng, Hòn Mun, Nha Phu, Hòn Bà...), nhiều nhà hàng, khách sạn tiêu chuẩn 3-5 sao (Sunrice, Yasaka, Trầm Hương, Nha Trang Lodge...), các khu nghỉ mát cao cấp, như: Ana Mandara, Hòn Tằm, Khu nghỉ dưỡng Crystal, tổ hợp khách sạn Lucky Star...); nhiều di tích, địa danh lịch sử văn hoá tiêu biểu nổi tiếng của Tỉnh (Tháp Bà Ponaga, chùa Long Sơn, thành Diên Khánh, đền thờ Trần Quý Cáp, Miếu Trịnh Phong, Nhà thờ Đá Nha Trang, Viện Hải dương học Nha Trang...), các làng nghề truyền thống và các lễ hội dân gian của Tỉnh.

Tỉnh đến 30/08/2019, toàn tỉnh Khánh Hòa có 773 cơ sở lưu trú du lịch với 42.475 phòng. Trong đó, cơ sở hạng 5 sao là 26 với 12.307 phòng, cơ sở hạng 4 sao là 23 với 3.702 phòng, cơ sở hạng 3 sao là 37 với 2.911 phòng, cơ sở hạng 2 sao là 55 cơ sở với 1.670 phòng, cơ sở hạng 1 sao là 46 cơ sở với 813 phòng và cơ sở chưa xếp hạng theo quy định của Luật Du lịch là 586 cơ sở với 21.072 phòng. Hiện nay, trên địa bàn Tỉnh có 135 doanh nghiệp lữ hành. Trong đó, có 109 doanh nghiệp lữ hành quốc tế (bao gồm: 85 doanh nghiệp; 21 chi nhánh; 3 văn phòng đại diện) và 12 doanh nghiệp lữ hành nội địa. Hướng dẫn viên do Sở Du lịch Khánh Hòa cấp thẻ tỉnh đến nay là 1.366 hướng dẫn

* TS., Trường Đại học Kinh tế TP. Hồ Chí Minh

viên. Trong đó, có 425 thẻ nội địa và 941 thẻ quốc tế (gồm 243 tiếng Anh, 80 tiếng Nga, 12 tiếng Pháp; 4 tiếng Nhật; 564 tiếng Trung; 5 tiếng Đức; 1 Hàn Quốc và 32 song ngữ Anh - Trung) (Sở Du lịch tỉnh Khánh Hòa, 2019).

Với nhiều tiềm năng về phát triển du lịch và hệ thống kết cấu hạ tầng tương đối hoàn chỉnh, cũng như đội ngũ hướng dẫn viên nhiều kinh nghiệm, trong những năm qua, lượng khách du lịch đến với Khánh Hòa ngày càng được cải thiện. Theo Sở Du lịch tỉnh Khánh Hòa, năm 2018, tổng doanh thu đạt 22.100 tỷ đồng, tăng 27,75% so với năm 2017, đạt 101,38% so với kế hoạch được giao. Tổng lượt khách du lịch ước đạt 6,3 triệu lượt với 16,87 triệu ngày khách tăng lần lượt 15,6% và 25,54% so với năm 2017. Trong đó khách quốc tế ước đạt 2,8 triệu lượt khách với 10,5 triệu ngày khách tăng lần lượt là 37,93% và 30,85% so với năm 2017. Tỉnh cũng đón 66 chuyến tàu biển quốc tế tại Cảng Nha Trang và Cảng Cam Ranh với khoảng 120.873 lượt khách; tăng 17,5% so với năm 2017. Riêng 9 tháng đầu năm 2019, Khánh Hòa đón, phục vụ khách lưu trú du lịch ước đạt 5,63 triệu lượt, tăng 14,11% so với cùng kỳ (trong đó khách quốc tế ước đạt 2,8 triệu lượt tăng 32,37% so với cùng kỳ). Tổng ngày khách lưu trú ước đạt 17,04 triệu ngày khách, tăng 25,54% so với cùng kỳ (trong đó, ngày khách quốc tế là 10,91 triệu ngày, tăng 35,16% so với cùng kỳ). Công suất sử dụng phòng bình quân ước đạt 53,05%, riêng đối với cơ sở lưu trú hạng 3-5 sao đạt 63,09%. Tổng doanh thu từ hoạt động lưu trú du lịch ước đạt 20.749 nghìn tỷ đồng.

Bên cạnh đó, trong 9 tháng đầu năm 2019, hoạt động kinh doanh lữ hành trên địa bàn Tỉnh ước đón, phục vụ trên 1.665 nghìn lượt. Trong đó, phục vụ khách quốc tế ước đạt 1.225 nghìn lượt, khách nội địa đến đạt 427 nghìn lượt, khách Việt Nam đi nước ngoài 13.321 lượt. Tổng doanh thu từ hoạt động lữ hành, vận chuyển phục vụ khách du lịch ước đạt 3.248 tỷ đồng.

Mặc dù đạt được một số kết quả nhất định, nhưng du lịch tỉnh Khánh Hòa còn có những khó khăn, hạn chế, đó là:

Thứ nhất, công tác quản lý nhà nước đối với một số hoạt động kinh doanh dịch vụ du lịch còn hạn chế, như: kinh doanh lữ hành đón, phục vụ khách; việc chấp hành các quy định của cơ sở lưu trú, hoạt động hướng dẫn du lịch; kết cấu hạ tầng phục vụ du lịch còn hạn chế...

Thứ hai, việc phát triển hạ tầng du lịch quá chú trọng đầu tư khách sạn, khu du lịch nghỉ dưỡng, mà bỏ qua những hạ tầng khác, như: giao thông, các điểm vui chơi, giải trí, khiến Khánh Hòa bắt đầu lâm vào tình trạng... "thừa khách sạn", thiếu nơi cho du khách vui chơi, nản kết xe trên các tuyến, điểm du lịch trở nên phổ biến. Đặc biệt, vẫn còn tình trạng "chặt chém" về giá trong dịch vụ ăn uống của du khách. Những vụ việc "lùm xùm" trong dịp Tết Nguyên đán

vừa qua diễn ra ở Nhà hàng Hưng Phát (đường Trần Phú, TP. Nha Trang), Nhà hàng Tháp Bà làng Chài (đường Phạm Văn Đồng), tuy không phải là chuyện phổ biến ở Khánh Hòa, nhưng đã tạo "tiếng xấu" cho cả ngành du lịch (Tiền Minh, 2019).

Thứ ba, hiện nay, Khánh Hòa còn lệ thuộc quá mức vào khách Trung Quốc và Nga; chưa đa dạng sản phẩm, chưa theo kịp xu hướng tăng tính trải nghiệm, khám phá; những bất hợp lý trong đầu tư, cách thức phát triển du lịch và nguồn nhân lực...

ĐỂ DU LỊCH TỈNH KHÁNH HÒA PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG

Để ngành du lịch tỉnh Khánh Hòa phát triển theo hướng bền vững, theo chúng tôi, thời gian tới cần thực hiện các giải pháp sau:

Một là, UBND Tỉnh cần quan tâm phân bổ kinh phí cho đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ngành văn hóa, ngành du lịch; quan tâm bổ sung cán bộ chuyên môn cho ngành văn hóa, ngành du lịch ở tỉnh, ở huyện. Sở Văn hóa, Thể thao và Sở Du lịch của Tỉnh cần chủ trì, phối hợp với các sở, ngành, địa phương, tổ chức, doanh nghiệp có liên quan tổ chức triển khai, thực hiện kế hoạch hàng năm trong đó quan tâm công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ ngành văn hóa, du lịch. Bên cạnh đó, các doanh nghiệp du lịch cần cứ kế hoạch của ngành văn hóa, ngành du lịch, chủ động hoặc phối hợp với các tổ chức, cá nhân khác để tiến hành các tour, tuyến du lịch. Nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch. Tăng cường chất lượng nguồn nhân lực đối với cán bộ trong ngành du lịch, nhất là đội ngũ hướng dẫn viên du lịch, như: thường xuyên mở lớp đào tạo và bồi dưỡng nâng cao kiến thức, nghiệp vụ du lịch, đáp ứng nhu cầu phát triển du lịch trong thời gian tới.

Hai là, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, quảng bá các sản phẩm du lịch, tour tuyến du lịch trên phương tiện thông tin đại chúng, như: tiếp tục xây dựng các chuyên đề du lịch trên các kênh truyền hình của tỉnh Khánh Hòa, các tỉnh bạn và Trung ương; tiếp tục quảng bá trên các trang website chuyên đề về du lịch trong đó đầu tư bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau; sản xuất các bộ phim về du lịch bằng tiếng Việt và nước ngoài có

thời lượng hợp lý, sản phẩm dễ sử dụng; tiếp tục bổ sung cơ sở dữ liệu về thông tin du lịch của Tỉnh.

Ba là, cần đa dạng hóa các loại hình sản phẩm, dịch vụ (như: nghỉ dưỡng biển, vui chơi giải trí, tham quan, thể thao mạo hiểm, khám phá đáy biển và các đảo ven bờ, du lịch tàu biển...), kết hợp với phát triển các loại hình du lịch bổ trợ như: du lịch sinh thái núi (ngủ mát, thể thao leo núi...), du lịch văn hóa (tham quan lễ hội), du lịch văn hóa (tham quan lễ hội), du lịch sự kiện (thi hoa hậu, MICE)... Mỗi huyện, thành phố trực thuộc Tỉnh không chỉ cần xây dựng kế hoạch phát triển các sản phẩm du lịch phù hợp với tiềm năng và lợi thế du lịch của riêng mình, mà cần phải liên kết chặt chẽ với địa phương khác để tạo nên những sản phẩm du lịch liên kết giữa các địa bàn và tránh sự trùng lặp.

Khánh Hòa cần phát triển dòng sản phẩm nghỉ dưỡng biển, đảo gần với thiên nhiên hoang sơ, cần hình thành các điểm đến du lịch đảo hấp dẫn trong các vịnh Vân Phong, Nha Trang và Cam Ranh như: Diệp Sơn, Hòn Mun, Hòn Tre, Bình Ba, Bình Hưng; kết hợp du lịch với quốc phòng an ninh và hoạt động bảo vệ chủ quyền biển đảo. Tổ chức các dịch vụ du lịch gắn với thể thao nhẹ, du thuyền thưởng ngoạn cảnh quan, lặn biển, leo vách...; tổ chức các hoạt động du lịch tìm hiểu văn hóa lối sống bản địa.

Cùng với đó, Tỉnh cần tập trung đầu tư bảo tồn, trùng tu, khai thác các giá trị

di sản trên địa bàn Tỉnh trong mối liên kết hình thành và phát huy giá trị văn hóa trên tuyến du lịch "Con đường di sản miền Trung"; khai thác các nét văn hóa và lối sống bản địa phát triển các trải nghiệm du lịch ở vùng núi phía tây, đặc biệt trên địa bàn thị xã Ninh Hòa, huyện Diên Khánh, Khánh Vĩnh; phát huy các loại hình du lịch cộng đồng vùng biển - hải đảo và vùng núi nơi có tiềm năng du lịch song cuộc sống người dân còn khó khăn.

Bốn là, tiếp tục tập trung nguồn lực để giải phóng mặt bằng, đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng về giao thông để từng bước giải tỏa áp lực về giao thông, hạn chế tình trạng kẹt xe ở Nha Trang vào lúc cao điểm; tập trung công tác chỉnh trang đô thị để tạo ra hình ảnh mới, hấp dẫn thu hút khách đến với Nha Trang - Khánh Hòa.

Đồng thời, đầu tư xây dựng mới, nâng cấp hệ thống các cơ sở lưu trú, kết cấu hạ tầng du lịch, phát triển các công trình vui chơi giải trí, tạo ra những loại hình vui chơi giải trí độc đáo, cao cấp và hiện đại, như: cáp treo, sân golf... cũng như các loại hình vui chơi giải trí mạo hiểm gắn với tài nguyên biển và núi. Mặt khác, tăng cường liên kết, đầu tư có trọng điểm và tập trung theo đặc trưng của từng dòng sản phẩm.

Năm là, các cơ quan quản lý nhà nước trong lĩnh vực du lịch, nhất là Sở Du lịch và TP. Nha Trang cần đẩy mạnh hơn nữa quy tắc ứng xử du lịch, vận động các cơ sở kinh doanh dịch vụ ăn uống, dịch vụ lưu trú cam kết tuân thủ nghiêm quy định về niêm yết giá và bán đúng giá niêm yết, đăng ký chứng nhận cơ sở đạt chuẩn. Đồng thời, có chế tài nghiêm khắc hơn nữa (nên tính đến biện pháp mạnh như thu hồi giấy phép kinh doanh của cơ sở vi phạm) đối với các hành vi gây ảnh hưởng xấu đến hoạt động du lịch, như: tình trạng "chặt chém" khách du lịch hay tình trạng chưa có giấy chứng nhận cơ sở kinh doanh đạt chuẩn, nhưng vẫn tiếp tục hoạt động dịch vụ...□

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Sở Du lịch tỉnh Khánh Hòa (2018). Báo cáo Phát triển du lịch năm 2018 và một số nhiệm vụ, giải pháp năm 2019
2. Sở Du lịch tỉnh Khánh Hòa (2019). Tình hình phát triển du lịch tháng 9 năm 2019
3. X.T (2019). Hội thảo cơ cấu Du lịch Khánh Hòa đảm bảo mục tiêu phát triển bền vững, truy cập từ <https://www.baokhanhhoa.vn/du-lich/201910/hoi-thao-co-cau-du-lich-khanh-hoa-dam-bao-muc-tieu-phat-trien-ben-vung-8133564/>
4. Tiên Minh (2019). Năm Du lịch Quốc gia 2019: Cơ hội và thách thức cho du lịch Khánh Hòa, truy cập từ <https://bnews.vn/nam-du-lich-quoc-gia-2019-co-hoi-va-thach-thuc-cho-du-lich-khanh-hoa/115312.html>

QUẢNG CÁO SỐ 32 KINH TẾ VÀ DỰ BÁO

1. Phòng Kinh tế Thành phố Sông Công	Bìa 2
2. Văn phòng HĐND và UBND huyện Bình Gia, tỉnh Lạng Sơn	Bìa 3
3. Công ty TNHH Xuân Cường	Bìa 4